

Vliv péče o dítě s fetálním alkoholovým syndromem na pěstouny¹

Fetální alkoholový syndrom (FAS) zahrnuje řadu vývojových vad, kterým je možné předcházet, jako například růstové vady, vady v oblasti obličeje a poškození nervové soustavy, které může mít za následek poruchy osobnosti, chování a učení. Tyto vývojové vady jsou způsobené konzumací alkoholu v těhotenství, nejsou však jednoduše identifikovatelné. Přesná míra výskytu FAS v populaci není známa, výzkumy ale ukazují, že se vyskytuje stále častěji (May et al. 2009, Petkovic et al. 2010) a též naznačují, že v rámci skupiny dětí v náhradní rodinné péči může prevalence FAS dosahovat až 30 procent.

Britští a nizozemští vědci proto uskutečnili výzkum s cílem pochopit a zjistit potřeby rodin pečujících o dítě s FAS v rámci náhradní rodinné péče. Výsledky ukázaly, že i v případech, kdy pečující osoby již v minulosti vychovávali dítě s postižením, byla péče o dítě s FAS zcela novou zkušeností, která přinášela velkou dávku stresu.

Pečující osoby si stěžovaly na nedostatek informací od sociálních pracovníků, kteří současně nebrali dostatečně vážně jejich problémy s péčí o dítě s FAS. Stejně tak mezi pečujícími osobami panovalo přesvědčení, že sami odborníci (sociální pracovníci, lékaři, pedagogové) nemají dostatečné znalosti o FAS, a tudíž jim nemohou nabídnout adekvátní podporu. Důsledkem nedostatku podpory pak byla zkušenost mnohých pečujících osob, že musí nepřiměřeně „bojovat“, aby se jim vůbec nějaké podpory dostalo, a dále pak častý pocit nepochopení či dokonce obvinění ze špatné péče o svěřené dítě s FAS.

Zvýšený stres a pocit nepochopení pak v některých případech vedl k závažným rodinným problémům, či dokonce k rozpadu vztahu mezi manžely. Těžkosti způsobené péčí o dítě s FAS pak také vedly k tomu, že se rodiny cítily silně izolovány. Důsledkem byly též obavy z budoucnosti - v závislosti na věku dítěte - týkající se nástupu dítěte do školy, přechodu na střední školu, vstupu do dospělosti a osamostatnění se.

Přestože ve Velké Británii od roku 2002 platí nový zákon o adopci (Adoption and Children Act), který zdůrazňuje důležitost podpory pečujících osob i po převzetí dítěte do péče, výsledky výzkumů ukazují, že rodiče stále necítí dostatečnou míru podpory ze strany sociálních pracovníků a pracovníků ve zdravotnictví. Podpora rodin při adaptaci rodičovských dovedností na potřeby dítěte s FAS a důraz na to, aby pečující osoby samy sebe neobviňovaly, by mohly být klíčem ke snížení stresu v těchto rodinách.

Literatura:

May, P.A.; Gossage, J.P.; Kalberg, W.O.; Robinson, L.K.; Buckley, D; Manning, M. (2009). Prevalence and epidemiological characteristics of FASD from various research methods with an emphasis on in school studies. *Developmental Disabilities Research Reviews*. Vol. 15, No. 3, s. 176–192.

Petkovic, G.; Barisic, I. (2010). FAS prevalence in a sample of urban schoolchildren in Croatia. *Reproductive Toxicology*. Vol. 29, No. 2, s 237–241.

---

¹ Resumé článku Mukherjee, R.; Wray, E.; Commers, M.; Hollins, S.; Curfs, L. (2013). The impact of raising a child with FASD upon carers: findings from a mixed methodology study in the UK. *Adoption & Fostering*. Vol. 37, No. 1, s. 43–56.